

راهکارهای عملی برای رفع نیازهای زنان آسیب پذیر در اقلیت‌های قومی و نژادی

گردآوری: ماموسا سیلوئه/ برگردان: فرانک فرید-1 خرداد 1389

مدرسه فمینیستی: مطلب زیر که به فارسی برگردانده شده است در واقع برای کشورهای توسعه یافته تهیه شده که در آن‌ها افرادی از ملل، اقوام و نژادهای مختلف ساکنند و هدف آن نمایاندن نحوه رسیدگی به مشکلات زنان در معرض آسیب‌های اجتماعی و زنان بزهکار این جوامع است که به علت تفاوتها و تبعیض‌های موجود، حل مسائل و مشکلات آنها، چندان سهل و ساده نیست. اما در مجموع می‌تواند به طرح پیچیدگی‌های ناشی از تبعیض‌های چندگانه‌ی تحمیل شده بر زنان سرزمین ما از جمله تبعیض‌های قومی، در کشوری نسبتاً پهناور و کثیرالملله و با فرهنگ‌های گوناگون همچون ایران نیز مؤثر باشد - مترجم

مقدمه

آن بخش از زنان اقلیت‌های قومی و نژادی از جمله سیاه پوستان که در معرض آسیب‌های اجتماعی و یا درگیر کارهای خلاف هستند، باموانع متعددی مواجهند که آن‌ها را از دسترسی به خدمات مددکاری ویژه آن‌ها و دریافت کمک برای تغییر روش زندگی‌شان باز می‌دارد.

این مطلب برای سایت فوسیت تهیه شده و نهادهای ذیربط با استفاده از اطلاعات کارآمد ارائه شده در آن، می‌توانند خدمات و ارتباط با این زنان را گسترش دهند. تاکید این مقاله بر موارد موفق است که در رابطه با برآوردن نیازهای این زنان بر حسب تحقیقات و مصاحبه با سازمانهایی از قبیل اعضای "شبکه‌ی سیاستگذاری عدالت جنسیتی" به دست آمده است.

در این جا به کمیوذهای موجود که لازم است به آن‌ها توجه شود، نیز پرداخته می‌شود.

موارد کلیدی برای تحقق بخشیدن به اقدامات اولیه جهت رفع نیازهای این زنان

• رسیدگی به موضوع در سطح محلی

• تبلیغات و اطلاع‌رسانی

• اطمینان بخشی به مددجویان از تداوم ارائه‌ی خدمات

• فعالیت های مشترک

• تنوع فرهنگی و تعلیم کادر مجرب

• ارزیابی مستمر خدمات ارائه شده

رسیدگی به موضوع در سطح محلی

برای تشخیص دقیق مشکلات و پیش برد امور و ارائه خدمات مناسبتر، بکارگیری موارد زیر مفید است:

• مراجعه به مسئولان و مشورت با آن ها و درگیر کردن افراد ذی نفع مانند رهبران محلی، رهبران مذهبی و نهادهای مربوط به اقلیت ها.

• شنیدن نقطه نظرات خود این زنان از طریق گروههای مورد نظر، مطالعه و بررسی های لازم، و نیز شرکت دادن آن ها در هیئت مدیره و یا گروههای راهنما.

• بکارگیری اطلاعات محلی و بهره گیری از تخصص نهادها و سازمانهای مربوطه در منطقه.

• استفاده از سازمان هایی که فعالیت های داوطلبانه ای در مبارزه با تبعیض و نابرابریهایی دارند که زنان آسیب پذیر تجربه می کنند، به ویژه استفاده از تجارب به دست آمده از سیستم قضایی و جنایی.

تبلیغات و اطلاع رسانی

سرویس های اطلاع رسانی با مخاطب قراردادن زنان اقلیت ها استقبال بیشتر آن ها را از این برنامه ها و خدمات فراهم می آورد. سازمان ها می توانند با استفاده از وسایل ارتباط جمعی نظیر رسانه های محلی، شبکه های ارتباطی و نیز خدمات مددکاری، این زنان را از چند و چون خدمات موجود آگاه کنند. اطلاع رسانی ها باید شفاف و مداوم باشد و انتظارات کاذب در این زنان به وجود نیارد.

آنها باید از خدمات مددکاری به زنان متخلف و یا در معرض آسیب، نظیر مراجعه به منازل و مراکز مبارزه با جرایم نظیر کلانتریها و دادگاهها برای برقراری ارتباط با آن ها استفاده کنند.

لازم است خدمات مددکاری به زبان خود این زنان و نه به زبان رسمی دولت ارائه شود.

یکی از این پروژه ها با نام وی.سی.اف. امکانات گسترده ای برای تحصیل رایگان، آموزش و حمایت های فردی از زنان محروم این جوامع فراهم آورده است. گروههای مد نظر آنها، زنان فراری یا آسیب دیده از خشونت های خانگی و ازدواج های اجباری هستند. آن ها هم چنین طی مراجعه مکرر به مراکز زنانه و گروه های اجتماعی و مذهبی شان و نیز طی ملاقات های خانگی، به جلب نیروهای جدید از میان همین زنان برای ملحق شدن به برنامه های شان دارند.

اطمینان بخشی به مددجویان از تداوم ارائه ی خدمات

برای جلوگیری از گسستن این زنان از برنامه های حمایتی ارائه شده، این مراکز تلاش می کنند تا برای برآورد کردن نیازهای چندگانه‌ی این زنان، خدمات هدفمند و متناسبی را ارائه دهند. آن ها هم چنین درصدد ایجاد چترحمایتی هستند تا مددجویان احساس در حاشیه ماندن و انزوا نکنند.

مثال هایی از راهکارهای مؤثر:

• ایجاد مراکز سیار روش مناسبی است تا این گروه از زنان، مجموعه ای از خدمات مؤثر نظیر برنامه های آموزشی، رهنمودها، مشاوره های حقوقی و اطلاعات لازم را دریافت کنند و نیز ایجاد محیطی که این زنان بتوانند با زنان دیگری با شرایط مشابه خود ملاقات داشته باشند. استقرار این مراکز در نقاطی از شهر با تراکم بیشتر اقلیت های قومی و نژادی مفیدتر است.

• بهره مند کردن این زنان از سایر خدمات به استفاده از روش های گوناگون نیز مفید است. برای مثال مددکاران اجتماعی زنان زندانی و کانون های اصلاح و تربیت می توانند به زنان زندانی اقلیت های نژادی و قومی در برخورداری از خدماتی دیگر نظیر برخورداری از مسکن، حق بیمه و مزایا و برنامه های آموزشی کمک کنند.

• اتخاذ تدابیر لازم با لحاظ کردن ارزش های فرهنگی موجود در میان این جوامع نیز قدم مثبتی است. افراد به نهادهای اجتماعی این زنان مانند خانواده ها و گروه های مذهبی مراجعه می کنند تا به آن ها اطمینان خاطر دهند که برنامه های این مراکز برای فرهنگها و مذاهب گوناگون قابل استفاده است. ممکن است یک مرکز، کادر خود را از میان کسانی انتخاب کند که سابقه فرهنگی مشترکی با مددجویان شان دارد. در حالی که نهاد دیگر، کادرهای خود را در خصوص مسائل و تبعیض های قومی و نژادی و به خصوص در مورد جوامع خاص مد نظر آن مرکز، آموزش می دهد.

• انتخاب افراد و کادری که به زبان زنان اقلیت های قومی صحبت کنند یا استفاده از مترجمین، رویکرد مناسب دیگری است.

• بسیاری بر این باورند که ارائه خدمات به صورت غیر مختلط می تواند سودمند باشد. گزارشات حاکی از آن است زنانی که مورد سوءاستفاده جنسی یا در معرض خشونت مردان بوده اند برنامه های صرفاً زنانه را مناسب تر می یابند. محیط های زنانه به ویژه برای زنان مسلمان که احتمالاً به گروه های مختلط دسترسی نداشته اند، جذاب تر است. از طرفی تجارب برخی از مراکز خدماتی نشان می دهد که ترکیب گروه های مختلف از زنان آسیب دیده و محروم، ترس از رسوایی و انزوا را در میان آن ها کاهش می دهد.

• ایجاد محیط هایی شامل "همه"، کاری موفق به شمار می آید. برای مثال فعالیت "مرکز خواهران سیاه پوست ساوت هال" در حمایت از زنان آسیایی، آفریقایی و ... که قربانیان خشونت بوده اند نشان داده که برقراری ارتباط با زنان اقلیت ها که از طریق دیگر قابل دسترسی نبودند (از جمله مهاجران و کسانی که درخواست پناهندگی کرده اند)، از طریق تجمیع آن ها ممکن شده است. سازمان هایی نظیر سازمان "زنان زندانی" خدماتی را به تمامی گروه های قومی

ارائه می دهند. آن ها در حمایت از زنان زندانی تمامی زندان های انگلیس، از جمله زنان اقلیت های قومی و نژادی، فعالیت و مبارزه می کنند. این مرکز هم چنین امکان اسکان مجدد، ارائه برنامه های آموزشی، مشاوره و رهنمود و ایجاد امکانات برای آموزش از راه دور و سایر موارد را در حمایت از زنان زندانی و زنان در شرف آزادی، فراهم می آورد.

فعالیت های مشترک

مشارکت با مراکز که خدمات متفاوتی ارائه می دهند در رویارویی با نیازهای بغرنج آن دسته زنان سیاه پوست و اقلیت های قومی درگیر کارهای خلاف یا در معرض جرم و جنایت، کارآمد است.

ترسیم چشم اندازی از آینده، با هدف گسترش فرصت های لازم برای زنان آسیب پذیر جوامعی که به طور سنتی مردسالار هستند، کاری امیدبخش و مبتکرانه است. این برنامه ها مشارکت مراکز محلی و منطقه ای را بین بخش خصوصی و دولتی و امور داوطلبان توسعه می دهد.

تنوع فرهنگی و تعلیم کادر مجرب

خط مشی و راهکارهای عملی برای افزایش حضور زنان اقلیت ها قومی و نژادی در بهره گیری از خدمات بسیار اساسی است.

سیاست گذاری برای یک رهبری متعهد و تقبل مسوولیتی دراز مدت برای پیشبرد امور این زنان می تواند الهام بخش یک اقدام موفق باشد. برخی از مراکز شناخته شده، نظیر مرکز "هیوکس و آشا" در پیشبرد امور خود با لحاظ کردن برابری و تنوع فرهنگی، کارهای چشمگیری انجام داده اند. مراکز کارآمد به تعلیم و پیشرفت کادر خود اهمیت می دهند تا آن ها به مسائل قومی و برابری جنسیتی مسلط باشند. این افراد، درک صحیحی از ارزش های فرهنگی دارند که برای زنان اقلیت ها مهم است.

این مراکز می کوشند افرادی را استخدام کنند که بتوانند جوامع تحت مسوولیت خود را از لحاظ جنسیت و قومیت بازنمایی کنند. با این حال، شواهد حاکی است که موضوع بسیار بغرنج تر از این هاست.

ارزیابی مستمر خدمات ارائه شده لازم است این مراکز به ارزیابی و کنترل خدمات خود با استفاده از روش هایی نظیر ارائه فرم ارزیابی خدمات به مددجویان، دادن پرسشنامه ها خارج از این حیطه، بررسی گروه های نمونه، و مصاحبه با مسوولین بپردازند.

ارزیابی های مذکور می تواند از خود مرکز یا خارج از آن صورت گیرد.

موانع و کمبودها

در تدارک برای ارائه خدمات به زنان اقلیت ها تشخیص و توجه به مشکلات موجود ضروری است.

یکی از مشکلات اساسی، عدم وجود اطلاعات کافی در مورد این زنان است. اغلب این مراکز، ارزیابی و شناخت ناکافی در مورد این زنان دارند که وجود آن بوی تدارک عملکردی تأثیرگذار و ثمربخش بسیار لازم است. با وجود این نقصان، واقعا نمی توان برآورد درستی از رویکردهای مختلف داشت.

هم چنین اطلاعات محدودی از خصوصیات و نیازهای این زنان وجود دارد. در مورد مشکلات نامشخصی نظیر خشونت خانگی باید اطلاعات بیشتری کسب کرد. لازم است شواهد کافی از مشکلات ناشی از عواملی چون مهاجرت در دست باشد. جرم و جنایت ناشی از فرهنگ سنتی مثل قتل های ناموسی یا آئینی، حوزه دیگری است که نیاز به کندوکاو بیشتری دارد.

شرمساری و ترس از رسوایی در میان مردم جوامع خود، مانع از مراجعه زنان اقلیت ها به مشکلات اجتماعی متعدد است. برای مثال زنان مجرم، از ترس بدنامی از درخواست کمک ابا دارند؛ نیز معتادین به موادمخدر و زنان دارای مشکلات روحی و روانی. تحقیقات انجام یافته توسط ان.اچ.اس. بیانگر احساس شرم زنان، بویژه زنان آسیایی در مراجعه به مراکز ترک اعتیاد است.

یکی از دلایل عدم اعتماد زنان به این مراکز، واهمه ی آنان از برملا شدن رازشان در بین مردم خود است. (فوسیت 2004) این موضوع زمانی تشدید می شود که افرادی از این جوامع در میان کارکنان این مراکز باشند. به طوری که زنان در معرض آسیب های اجتماعی و یا خلاقکار از بیم شناخته شدن توسط همین کارکنان، از حمایت آن ها بی بهره می مانند.

مطالعه ای که توسط مرکز " یاریگر زنان " بر روی زنان و کودکان مهاجر سیاه پوست انجام گرفته، نشان می دهد بسیاری از این زنان از وجود چنین مراکز حمایتی ویژه مطلع نیستند و به همین دلیل خشونت را برای مدت ز مان بیشتری تحمل می کنند.

دید منفی نسبت به مهاجران و عدم برخورداری از حمایت کافی از طرف مراکز و سازمان ها نیز موجب افزایش نگرانی در مورد این مهاجران و پناهندگان است. بسیاری از این زنان برای اینکه در امان باشند ترجیح می دهند تا از شهر و دیار خود به مناطقی که در آنجا جمعیت بیشتری از اقلیتها ساکن هستند، مهاجرت کنند. این تحقیقات هم چنین نیازهای فرهنگی و مذهبی این زنان را عامل مهمی می داند که تجارب آن ها در میان مهاجران سیاه پوست و سایر مهاجران شکل داده است.

طبق تجارب "مرکز حمایت از زنان زندانی"، پراکندگی زندانهای زنان با توجه به تراکم جمعیت این اقلیت ها در شهرها، موجب می شود تا احتمالا آنها، دور از خانواده خود باشند و ملاقاتهای خانوادگی کمتری نسبت به بقیه زنان زندانی داشته باشند.

این مرکز هم چنین در مساعدت به سکونت مجدد زنان زندانی آزاد شده که در کشور پراکنده اند و اغلب از خانه و

کاشانه خود دورند، دچار مشکل می شود.

مشارکت چندین سازمان در امور زنان آسیب پذیر اقلیت ها، عموماً بسیار مؤثر تلقی می شود، اما اگر این مشارکت به دقت برنامه ریزی نشود، موجب تداخل امور شده و بی نتیجه خواهد بود.

مواعی را که بر سر راه یک مشارکت مؤثر موجود دارد، می توان چنین جمع بندی کرد:

مقاومت شدید به علت باورهای سنتی مستحکم، ارتباطات ضعیف، کمبود ظرفیت های سازمانی . بسته به روش سازماندهی نهادها و مراکز، معمولاً آن ها در برنامه ریزی های خود، دلمشغول اهداف و خواست هایی هستند که در آن تصویری صحیح از نیازهای زنان اقلیت ها وجود ندارد.

نتیجه گیری

در اتخاذ روشهای مؤثری که بتواند متناسب با نیازهای زنان در معرض آسیب یا زنان مجرم عمل کند، ملاحظه وضعیت اجتماعی و اقتصادی این جوامع مهم است . هم چنانکه چگونگی تأثیر روش های گوناگون زندگی در شکل گیری الگوهای آسیب های اجتماعی حائز اهمیت است. اما دانسته های محدودی در مورد خواست ها و خصوصیات آن ها در دسترس است و لازم است شناخت بیشتری در مورد آن ها وجود داشته باشد تا بتوان روش های مؤثرتر و کارآمدتری را در ارائه خدمات به این زنان در پیش گرفت. برای برآورد کردن انتظارات این زنان و مساعدتهای متناسب با وضعیت زنان در معرض خطر یا درگیر در جرم و جنایت، تحقیقات پرمادانه تری باید صورت گیرد تا در به کارگیری روش های مفیدتر توسط این سازمانها بتوان از آن ها بهره گرفت.

پرسشهای قابل تعمق:

- ◀ چه کار واقعا مؤثری می توان برای این زنان انجام داد؟
- ◀ چه مشکلاتی باید حل شود؟
- ◀ چه نارسائی های وجود دارد و موانع کار در کجاست؟
- ◀ با چه سازمان هایی باید همکاری کرد؟
- ◀ چگونه می توان برای حمایت از آن ها پیشقدم شد و نهادی را برپا ساخت؟
- ◀ چه خط مشی هایی می توان در پیش گرفت تا تبعیض و برخوردهای نژادپرستانه تقلیل پیدا کند؟
- ◀ الویت های اساسی برای کار با این زنان چیست؟

منابع:

- ◀ Bailey-Chigwada, R. (2003) Black Women's Experiences of Criminal Justice – Race, Gender and Class: A Discourse on Disadvantage
- ◀ Becker, J. and Duffy, C. (2002) Women Drug Users and Drugs Service Provision: Service

Level responses to Engagement and Retention: Home Office.

◄ Edgar, K. and Martin, C. (2004) Perceptions of race and conflict: perspective of minority ethnic prisoners and of prison officers, Home Office Online Report 11/04: The Home Office

◄ Fawcett Society (2005) Black and Minority Ethnic Women in the UK.

◄ Fawcett Society (2005) One Year On, Commission on Women and the Criminal Justice System: The Fawcett Society.

◄ Harrison, M. and Phillips, D. (2003) Housing and Black Minority Ethnic Communities: review of the evidence base: Office of the Deputy Prime Minister <http://www.renewal.net/Documents/RNET/Research/Housingblackminority.pdf>

◄ NHS (2003) National Treatment Agency for Substance Misuse, Black and Minority Ethnic Communities in England: a review of the literature on drug use and related service provision http://www.nta.nhs.uk/publications/bme_lit.pdf

◄ Rai, D. and Thiara, R. (1997) Re-defining spaces: the needs of black women and children in refuge support services and black workers in Women's Aid, Bristol: Women's Aid Federation of England

◄ Rumgay J. (2004) When Victims Become Offenders: In Search of Coherence in Policy and Practice: The Gender and Justice Policy Network, The Fawcett Society

◄ Smart Justice (2004) The Racial Justice Gap: Race and the Prison Population Briefing: Smart Justice

◄ Yeandle, S., Booth, C. and Burns, D. (2003) Thinking Gender First: Gender Mainstreaming in Thurrock: South Essex Rape and Incest Crisis Centre

◄ Youth and Crime Unit London <http://www.youthcrimelondon.gov.uk/home/index.php>

این مقاله ترجمه ای است از:

* - Compiled by Mamusa Siyunyi-Siluwe, Policy Officer, Gender and Justice Policy Network (GJPN), the Fawcett Society